

Natuurtoets bestemmingsplan Schollebos en omgeving

15 november 2012

Natuurtoets bestemmingsplan Schollebos en omgeving

Toetsing van ruimtelijke ingreep aan natuurwetgeving

Verantwoording

Titel	Natuurtoets bestemmingsplan Schollebos en omgeving
Opdrachtgever	Gemeente Capelle aan den IJssel
Projectleider	J.J. de Jong
Auteur(s)	Peter te Morsche, V. J. Wisgerhof
Tweede lezer	F. Aarts, projectleider
Uitvoering veldwerk	Peter te Morsche
Projectnummer	1208927
Aantal pagina's	42 (exclusief bijlagen)
Datum	15 november 2012
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale versie. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
BU Ruimtelijke Kwaliteit
Rhijnspoor 209
Postbus 6
2900 AA Capelle aan den IJssel
Telefoon +31 10 28 86 10 0
Fax +31 10 28 86 16 6

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001

Inhoud

Verantwoording en colofon	5
1 Inleiding	9
1.1 Aanleiding en doel	9
1.1.1 Onderdelen bestemmingsplan	9
1.1.2 Doel rapportage	10
1.1.3 Afbakening rapportage	10
1.2 Natuurwetgeving	11
1.2.1 Huidige natuurwetgeving	11
1.2.2 Conclusies relevante natuurwetgeving	12
1.3 Methode	12
1.3.1 Toetsing drie grote initiatieven	12
1.3.2 Toetsing zeven particuliere initiatieven	13
2 Locatie, ontwikkeling en aanwezige soorten	14
2.1 Situatie en beoogde ontwikkeling	14
2.1.1 Locatie 's-Gravenweteringpark – locatie 1	15
2.1.2 Locatie 's-Gravenweg tennispark – locatie 2	15
2.1.3 Locatie Oeverrijk – locatie 3	16
2.2 Soortverspreiding	16
2.3 Flora	17
2.3.1 Locatie 's-Gravenweteringpark'	17
2.3.2 Locatie 's-Gravenweg tennispark'	17
2.3.3 Locatie 'Oeverrijk'	17
2.4 Zoogdieren	18
2.5 Vleermuizen	18
2.5.1 Locatie 's-Gravenweteringpark'	18
2.5.2 Locatie 's-Gravenweg tennispark'	20
2.5.3 Locatie 'Oeverrijk'	20
2.6 Vogels	21
2.6.1 Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten	21
2.6.2 Categorie 5-vogelsoorten	22
2.6.3 Algemene broedvogels locatie 's-Gravenweteringpark, 's-Gravenweg tennispark en Oeverrijk	23
2.7 Amfibieën	23
2.8 Reptielen	24

2.9	Vissen	24
2.9.1	Locatie 's-Gravenweteringpark'	24
2.9.2	Locatie 's-Gravenweg tennispark'	24
2.9.3	Locatie 'Oeverrijk'	24
2.10	Dagvlinders en libellen.....	24
2.11	Overige ongewervelden.....	25
2.11.1	Locatie 's-Gravenweteringpark'	25
2.11.2	Locatie 's-Gravenweg tennispark'.....	25
2.11.3	Locatie 'Oeverrijk'	25
2.12	Samenvatting aanwezig tabel 2/3 soorten	25
3	Toetsing Flora- en faunawet	28
3.1	Inleiding	28
3.2	Toetsing effecten op potentieel aanwezige soorten	29
3.2.1	Flora.....	29
3.2.2	Vleermuizen.....	30
3.2.3	Vogels.....	31
3.2.4	Vissen	32
3.2.5	Overige ongewervelden.....	33
3.3	Conclusies toetsing Flora- en faunawet.....	33
4	Conclusies en aanbevelingen	36
4.1	Algemeen.....	36
4.2	Resultaten natuurtoets.....	36
4.2.1	Toetsing aan gebiedsbescherming.....	36
4.2.2	Toetsing aan soortbescherming	36
4.3	Suggesties voor een natuurlijke inrichting	37
5	Literatuur	39

Bijlage(n)

- 1 Overzichtskaart
- 2 Toelichting natuurwetgeving
- 3 Detailbegrenzing locaties 1 en 2

1 Inleiding

De gemeente Capelle aan den IJssel is voornemens een bestemmingsplanprocedure voor het 'Schollebos en omgeving' te doorlopen. Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over de relevante natuurwetgeving die relevant is voor het bestemmingsplan, en de wijze van toetsing hieraan.

1.1 Aanleiding en doel

1.1.1 Onderdelen bestemmingsplan

Bij alle ruimtelijke ingrepen en plannen dient onderbouwd te worden of het voornemen uitvoerbaar is. Een inschatting van eventuele belemmeringen op het gebied van natuurbescherming is hier onderdeel van. Al tijdens de planvorming dient daarom inzichtelijk gemaakt te worden of er (mogelijk) sprake is van effecten op beschermde natuurwaarden, of er voldoende mogelijkheden zijn om eventuele effecten te mitigeren of compenseren, en of hiervoor een ontheffing- of vergunningsplicht geldt.

In opdracht van gemeente Capelle aan den IJssel heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van natuurwetgeving voor het bestemmingsplan 'Schollebos en omgeving'.

Het bestemmingsplan Schollebos e.o. bevat de volgende vier 'grote ingrepen':

- 's-Gravenweteringpark (hierna te vernoemen 'locatie 1')
- 's-Gravenweg tennispark (hierna te vernoemen 'locatie 2')
- Oeverrijk: actualisatie van natuurtoets 'Flora en fauna-onderzoek Capelle aan den IJssel, 's-Gravenweg-west' (uitgevoerd door RBOI, d.d. 18 september 2003) (hierna te vernoemen 'locatie 3')
- baggerwerkzaamheden in het Schollebos, gepland voor het najaar van 2012

In het bestemmingsplan zijn naast de 'grote ingrepen' ook zeven kleinere particuliere initiatieven opgenomen.

- 's-Gravenweg 211: realisatie van een 2e woning
- 's-Gravenweg 245: realisatie van een 2e woning
- Bermweg 111: realisatie van een 2e woning
- Bermweg 181: realisatie van 2 woningen
- Bermweg 93/95 samenvoegen woning, bouwvlak twee meter dieper dan bestaand bouwvlak

- Golfbaan: uitbreiding met clubgebouw, karrenloods en de realisatie van verlichting voor de driving range
- Oostelijke hoek Capelseweg / Bermweg: woningbouw vier lagen met in de plint commerciële ruimte

De omvang en aspecten van de beoogde ontwikkelingen zijn nader beschreven in hoofdstuk 2.

1.1.2 Doel rapportage

De uitvoering van de vier grote initiatieven worden niet door de Gemeente Capelle aan den IJssel geïnitieerd. De gemeente verkoopt de grond aan particulieren dan wel projectontwikkelaars die de nieuwe plannen uitvoeren. Voorafgaande aan de uitvoering van de werkzaamheden dienen deze getoetst te worden aan de natuurwetgeving. Door het uitvoeren van een dergelijke toetsing wordt inzichtelijk gemaakt in hoeverre het vanuit de natuurwetgeving aannemelijk is dat het bestemmingplan uitvoerbaar is. Dit kan inzichtelijk worden gemaakt zonder reeds met zekerheid aan te tonen welke (strikt) beschermde soorten daadwerkelijk in de plangebieden voorkomen.

Bij de daadwerkelijke uitvoering van de initiatieven dient een omgevingsvergunning aangevraagd te worden (artikel 2.1 en 2.2 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht-Wabo). Artikel 2.19 Wabo geeft weer dat bij een omgevingsaanvraag op grond van artikel 2.1 en 2.2 van de Wabo de toetsing aan de Flora en faunawet integraal onderdeel uitmaakt van deze aanvraag. Strijdigheid met de Flora- en faunawet is op deze wijze een directe weigeringsgrond voor het verstrekken van de aanvraag. Concreet houdt dit in dat bij het indienen van een omgevingsaanvraag een ecologisch onderzoek bijgevoegd dient te worden waaruit blijkt dat er geen strijdigheid is met de Flora- en faunawet.

1.1.3 Afbakening rapportage

Onder de vier grote ingrepen wordt ook het baggeren van watergangen in het Schollebos genoemd. Het is geen verplichting om een toetsing aan de natuurwetgeving van onderhoudswerkzaamheden als het baggeren mee te nemen in een bestemmingsplanprocedure omdat hierbij gebruik gemaakt wordt van een door het ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode. De baggerwerkzaamheden worden door de Gemeente Capelle aan den IJssel uitgevoerd in samenwerking met het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard. Binnen deze samenwerking is het hoogheemraadschap verantwoordelijk voor de naleving van de natuurwetgeving. Voor de ecologische begeleiding is een derde partij ingezet. Het uitvoeren van een natuurtoets voor de baggerwerkzaamheden in deze rapportage is daarom niet noodzakelijk. Voor de naleving van de Flora- en faunawet bij de baggerwerkzaamheden wordt verwezen naar de uitwerking van de Gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen. Het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard heeft aangegeven deze na te leven bij de baggerwerkzaamheden [Bureau Waardenburg, 2007].

In deze rapportage wordt antwoord gegeven op de volgende vragen met betrekking tot het bestemmingsplan 'Schollebos e.o.':

- Welke natuurwetgeving is van belang
- In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met deze wetgeving
- Welke consequenties zijn daar aan verbonden
- Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering
- Zijn de initiatieven zoals genoemd in het bestemmingplan uitvoerbaar?

1.2 Natuurwetgeving

1.2.1 Huidige natuurwetgeving

De huidige natuurwetgeving kan worden onderverdeeld in soortbescherming en gebiedsbescherming.

Soortbescherming wordt gewaarborgd door de Flora- en faunawet. Deze wet beschermt inheemse dier- en plantensoorten waarbij onderscheid wordt gemaakt in verschillende beschermingscategorieën. Voor alle activiteiten met een mogelijk effect op beschermde dier- en plantensoorten is toetsing aan de Flora- en faunawet noodzakelijk.

Gebiedsbescherming wordt gewaarborgd door de Natuurbeschermingswet 1998 en de Wet ruimtelijke ordening. De Natuurbeschermingswet 1998 beschermt Natura 2000-gebieden en Beschermden natuurmonumenten. Voor activiteiten met een mogelijk effect op deze gebieden is toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk.

In de Wet ruimtelijke ordening is de planologische bescherming van gebieden aangemerkt als *Ecologische Hoofdstructuur* vastgelegd. Toetsing hieraan vindt primair plaats bij ruimtelijke procedures en andere vergunningaanvragen.

De planlocaties van de drie grote initiatieven en de zeven kleinere particuliere initiatieven zijn gelegen in de gemeente Capelle aan den IJssel in de provincie Zuid Holland. De afstand tot het meest nabije Natura 2000-gebied 'Boezems Kinderdijk' bedraagt circa 6 kilometer (zie bijlage 1).

Het weidevogelgebied 'Hitland' ligt op een afstand van circa 3,5 kilometer vanaf de planlocaties van de grote initiatieven (zie bijlage 1). De planlocaties van de kleinere initiatieven liggen op een afstand van ten minste 1,5 kilometer vanaf dit belangrijke weidevogelgebied (zie bijlage 2). De afstand van de grote initiatieven tot het meest nabij gelegen deel van de Ecologische hoofdstructuur bedraagt ruim 2,5 kilometer voor de 'Groene Zoom' en 1,5 kilometer voor de 'Lek uiterwaarden' (zie bijlage 1). Voor de kleinere particuliere initiatieven is de minimale afstand tot de Ecologische Hoofdstructuur circa 250 meter (locatie aan Bermweg 181) (zie bijlage 1).

Gezien het lokale karakter van zowel de grote als de kleine ingrepen, de ligging van de planlocaties in de bebouwde kern van Capelle aan den IJssel en onderlinge afstanden tot de beschermde gebieden worden effecten op deze gebieden niet verwacht. Toetsing van de initiatieven aan de Natura 2000-gebieden, Ecologische Hoofdstructuur en de belangrijke weidevogelgebieden is daarom niet noodzakelijk.

1.2.2 Conclusies relevante natuurwetgeving

Deze toetsing aangaande de **drie grote initiatieven** richt zich alleen op het beschermingsregime voortkomend uit de Flora- en faunawet.

Wanneer geen wijzigingen optreden aan de ligging van beschermde gebieden en mits in de nabije toekomst geen gebieden nabij de planlocaties een beschermde status toegewezen krijgen is voorafgaande aan de uitvoering van de **kleinere particuliere initiatieven** ook alleen toetsing aan de Flora en faunawet noodzakelijk.

Een uitgebreide beschrijving met betrekking tot de Flora- en faunawet is opgenomen in bijlage 2.

1.3 Methode

1.3.1 Toetsing drie grote initiatieven

De mogelijke aanwezigheid van beschermde planten- en/of diersoorten is in eerste instantie bepaald aan de hand van de volgende gegevens.

- Een oriënterend veldbezoek op 3 oktober 2012, waarbij ook een delegatie van de natuurvereniging aanwezig was.
- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en –data (zie hoofdstuk 5)
- Lokale verspreidingsdata ter beschikking gesteld door natuurvereniging 'Natuurvrienden van Capelle' [SNC, 2012]
- Natuurtoets 'Flora en fauna-onderzoek Capelle aan den IJssel, 's-Gravenweg-west' (uitgevoerd door RBOI, d.d. 18 september 2003)

Het (oriënterende) veldbezoek is erop gericht te controleren in hoeverre soorten daadwerkelijk in het plangebied kunnen voorkomen of in hoeverre de locatie voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen.

Bij ecologische veldwerkzaamheden is een volledige garantie ten aanzien van de aanwezige soorten soms niet te geven. Door de inzet van ter zake kundige ecologen wordt onze onderzoekskwaliteit zoveel mogelijk gewaarborgd. Mede in dit kader is Tauw aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, een samenwerkingsverband van adviesbureaus die ecologisch advieswerk geven en ecologisch onderzoek verrichten, opgericht met als doel de kwaliteit van ecologische advisering te verbeteren.

Op basis van het (oriënterende) veldbezoek, habitateisen van soorten en deskundigenoordeel is een selectie gemaakt van de soorten die daadwerkelijk in of nabij de planlocatie verwacht worden en/of aantoonbaar aanwezig zijn op basis van inventarisaties. De beoogde ontwikkeling is vervolgens getoetst op deze selectie van soorten.

Ten aanzien van vigerend beleid, soortspecifieke informatie en andere gegevens is gebruik gemaakt van verschillende bronnen. Een totaaloverzicht van deze bronnen is opgenomen in hoofdstuk 6.

1.3.2 Toetsing zeven particuliere initiatieven

Van de zeven kleinere particuliere initiatieven is nog onbekend wanneer deze tot uitvoering komen binnen de bestemmingsplanperiode van 10 jaar. Het is niet uit te sluiten dat deze uitvoeringsdatum later ligt dan de periode van de juridische houdbaarheid van deze natuurtoets. De juridische houdbaarheid ligt doorgaans tussen de drie tot vijf jaar, maar is afhankelijk van de autonome ontwikkeling van de locatie. Om deze reden is door de gemeente Capelle aan den IJssel besloten om de particuliere voornemens niet in de huidige fase te toetsen aan de natuurwetgeving. Wanneer de voornemens daadwerkelijk tot uitvoering komen, is dit echter wel noodzakelijk. In deze rapportage wordt daarom aangegeven aan welke onderdelen van de natuurwetgeving voorafgaande aan de uitvoering van de initiatieven getoetst dient te worden. Ook wordt op basis van een literatuurstudie beschreven of de drie grote plangebieden in of nabij het algemene verspreidingsgebied van (strikt) beschermde soorten ligt. Vervolgens is middels een veldbezoek vastgesteld of de aanwezigheid van deze soorten op basis van het aanwezige habitat kan worden uitgesloten. De planlocaties van de kleine particuliere initiatieven liggen nabij de drie grote initiatieven. Bij de uitvoering van de Flora- en faunawet dient dus ten minste rekening gehouden te worden met de (strikt) beschermde soorten die in deze rapportage op basis van de literatuurstudie genoemd worden (zie hiervoor de betreffende paragrafen van hoofdstuk 3 en tabel 3.1)

2 Locatie, ontwikkeling en aanwezige soorten

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de huidige en toekomstige staat en gebruik van de planlocatie en de verwachte beschermde soorten op basis van verspreidingsgegevens, (oriënterend) veldbezoek en deskundigenoordeel.

2.1 Situatie en beoogde ontwikkeling

Om (globale) locaties aan te duiden wordt in de ecologie veel gebruik gemaakt van een raster van kilometerhokken, zogenaamde RD-coördinaten. Verspreidingsgegevens van dier- en plantensoorten worden veelal per kilometerhok gedocumenteerd. De plangebieden liggen in de kilometerhokken 99/438 en 99/439. De onderstaande figuur geeft de ligging van de plangebieden en kilometerhokken weer.

Figuur 2.1 Ligging van de drie plangebieden (globaal begrensd)

2.1.1 Locatie 's-Gravenweteringpark – locatie 1

De onderzoekslocatie 's-Gravenweteringpark bestaat uit een school het 'IJsselcollege' met enkele bijgebouwen (voor exacte planbegrenzing zie bijlage 3). Rondom de school is een groot gedeelte verhard en deels is ruimte gecreëerd voor begroeiing bestaande uit voornamelijk struiken en bomen. Enkele aangeplante bomen zijn uitgegroeid tot forse exemplaren. Aan de voorzijde van de school is een gazon met enkele kleine bomen aanwezig. Aan de noordzijde ligt een sloot die aan beide kanten begroeid is met bomen. Dit gedeelte ligt tussen de school en een hoger gelegen boezem in. De sloot is volledig beschaduwd. Aan de achterzijde (oostzijde) van de school is een weiland met sloten aanwezig. Enkele van deze weilanden zijn in gebruik als paardenwei. De sloten zijn veelal bedekt met kroos. Verspreid zijn kleine, sterk verruigde bospercelen aanwezig.

De uiterste oostgrens van dit gebied bestaat uit een fietspad dat omgeven is door een bosschage.

Figuur 2.2 Impressie van locatie 1 ('s-Gravenweteringpark)

2.1.2 Locatie 's-Gravenweg tennispark – locatie 2

Onderzoeklocatie 's-Gravenweg tennispark betreft een voormalig tennisveldencomplex. De kantine staat leeg en is grotendeels ontmanteld. Enkele ramen zijn gesneuveld. De directe omgeving van de kantine maakt, door in verval geraakte schuurtjes en niet meer in gebruik zijnde restmaterialen, een rommelige indruk. De tennisvelden zijn grotendeels ontmanteld, alleen de ondergrond bestaande uit gravel en tapijt is nog aanwezig. Rondom het gehele complex en op het midden terrein is begroeiing van heesters en bomen aanwezig. In de randen zijn enkele Populieren uitgegroeid tot forse exemplaren.

Figuur 2.3 Impressie van locatie 2 ('s-Gravenweg tennispark)

2.1.3 Locatie Oeverrijk – locatie 3

Onderzoekslocatie Oeverrijk zijn weilanden (planologisch zijn deze gronden reeds bestemd voor woningen). De weilanden worden als zodanig niet meer beheerd, wat blijkt uit de verruigde begroeiing. Verspreid door het gebied en aan de randen zijn verschillende sloten aanwezig. Rondom de locatie staan veel particuliere vrijstaande woningen met ruime en groene tuinen.

Figuur 2.4 Impressie van locatie 3 (Oeverrijk)

Beoogde ontwikkeling

Voor alle drie locaties geldt dat de gemeente Capelle aan den IJssel voornemens is de gebieden met woningbouw in te richten.

2.2 Soortverspreiding

In de Flora- en faunawet wordt onderscheid gemaakt in drie tabellen beschermde soorten: tabel 1-soorten (niet bedreigd), tabel 2-soorten (beschermde) en tabel 3-soorten (strikt beschermd). Voor tabel 1-soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer, onderhoud of gebruik. Deze soorten worden in dit rapport niet specifiek benoemd.

In deze paragraaf zijn de aanwezige door de Flora- en faunawet beschermde soorten geselecteerd. Op basis van verschillende literatuurbronnen is nader bekeken welke beschermde soorten in of in de omgeving van het plangebied voorkomen. Op basis van habitateisen, het (oriënterend) veldbezoek en deskundigenoordeel is een selectie gemaakt van de soorten die daadwerkelijk in of nabij de planlocatie verwacht worden. Het veldbezoek is samen met “Stichting Natuurvrienden Capelle aan den IJssel e.o.” uitgevoerd.

2.3 Flora

Op basis van verspreidingsgegevens en het oriënterende veldbezoek is een indruk verkregen van de aanwezige standplaatsen en is gekeken naar de aanwezige soorten (vaat)planten. Uit verspreidingsgegevens blijkt dat de onderzoekslocatie gelegen is binnen het algemene verspreidingsgebied van de Brede orchis, Daslook, Grote keverorchis en de Rietorchis (tabel 2) [SynBioSys, 2011; Weeda et al., 2003; SNC, 2012].

De Grote keverorchis en Daslook zijn soorten die voorkomen in bosgebieden [Weeda et al., 2003]. Brede orchis en Rietorchis komen voor in open, voedselrijke en natte gronden [Weeda et al., 2003]. De twee laatst genoemde soorten worden niet aangetroffen in voormalig intensief beheerde weilanden [Weeda et al., 2003].

2.3.1 Locatie ‘s-Gravenweteringpark’

Het gebied aansluitend op het schoolgebouw is grotendeels verhard en ingericht als tuin. Beschermde vaatplantensoorten zijn tijdens het (oriënterende) veldbezoek niet waargenomen. Het achterliggende terrein bestaat uit een voedselrijk grasland met aan de randen bospercelen die sterk zijn verruigd. De bospercelen bieden geen geschikt habitat voor Grote Keveorchis en Daslook. De aanwezigheid van Brede orchis en Rietorchis kan op basis van habitat hier niet worden uitgesloten.

2.3.2 Locatie ‘s-Gravenweg tennispark’

Deze locatie is met uitzondering van de groene zoom aan de buitenrand, door zijn inrichting als voormalig tennisvelden en een kantine ongeschikt als standplaats van beschermde soorten planten. De groene zoom om de locatie bestaat uit heesters en bomen. Dit enigszins op een bos lijkende strookgroen is te jong om de genoemde beschermde bossoorten te herbergen.

2.3.3 Locatie ‘Oeverrijk’

Dit voedselrijke grasland was voorheen als in gebruik als intensief beheerd weiland. Deze wordt nu niet meer beheerd en is sterk aan het verruigen. Beschermde vaatplantensoorten zijn tijdens het (oriënterende) veldbezoek niet waargenomen. Er zijn hoofdzakelijk grassoorten als Liesgras en Riet aanwezig. Aan de randen van de sloten zijn verschillende waterminnende soorten als Lisdodde en Zwanenbloem aanwezig. Deze locatie biedt geen geschikt habitat voor de genoemde soorten.

2.4 Zoogdieren

Uit verspreidinggegevens blijkt dat tabel 2 en 3 soorten niet binnen genoemde kilometerhokken voorkomen. Op enkele kilometers afstand van de locaties zijn wel de Waterspitsmuis en de Noordse woelmuis (beide tabel 3-soorten) aangetroffen [Twisk et al., 2010; Zoogdieratlas, 2012].

De Waterspitsmuis houdt zich bij voorkeur op in dicht begroeide vegetatie nabij helder en met kroos begroeid water [Twisk et al., 2010]. De Noordse woelmuis bewoont moerassige graslanden [Twisk et al., 2010]. Verplaatsing van deze soorten via de aanwezige groene en blauwe elementen tot nabij Capelle aan den IJssel is niet uit te sluiten, echter gezien de grote afstand van de onderzoekslocaties tot het huidig verspreidingsgebied kan de aanwezigheid van deze soorten op de onderzoekslocaties worden uitgesloten [Twisk et al., 2010]. Daarnaast zouden de exemplaren van de Waterspitsmuis en de Noordse woelmuis de bebouwde kern van Capelle aan den IJssel daarvoor moeten binnentreden. Deze biedt geen geschikt habitat voor de genoemde soorten [Twisk et al., 2010].

2.5 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. De landschapselementen met functies voor “foerageren, vliegrouete en verblijffunctie” voor vleermuizen zijn strikt beschermd in de Flora- en faunawet. De Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis en Laatvlieger komen vaak in het stedelijk gebied voor (allen tabel 3-soorten) [Dietz et al., 2011]. Gaten en spleten in de gebouwen of bomen kunnen ruimte bieden aan vleermuizen om in te verblijven. Op basis van verspreidingsgegevens kunnen ook de Watervleermuis, Meervleermuis, Gewone grootoorvleermuis en de Tweekleurige vleermuis in de omgeving worden verwacht (allen tabel 3-soorten) [Zoogdieratlas, 2012].

De Tweekleurige vleermuis is in Nederland zeer zeldzaam [Zoogdierverseniging, 2010; Dietz et al., 2011]. De meest dichtstbijzijnde waarneming van deze soort is gedaan op een afstand van circa vijf kilometer vanaf het plangebied [Mostert & Willemsen, 2008]. Daarnaast zijn verblijfplaatsen van de Tweekleurige vleermuis tot nu toe alleen gevonden in hoge gebouwen [Dietz et al., 2011]. Op basis van de verspreiding en het type verblijfplaatsen wordt het voorkomen van deze soort in het plangebied uitgesloten.

2.5.1 Locatie ‘s-Gravenweteringpark’

Verblijfplaatsen in panden

Het schoolgebouw bestaat uit meerdere verdiepingen met een plat dak. De wanden zijn opgebouwd uit betonelementen. Er bevinden zich verschillende naden en afdekstrips aan het gebouw, zoals langs de dakrand. Deze bieden voor vleermuizen mogelijk toegang tot potentiële verblijfplaatsen. Het is daarom niet uitgesloten dat de volgende gebouwbewonende

vleermuissoorten winter-, kraam-, zomer- en/of paarverblijfplaatsen hebben achter de naden en randen van dit gebouw [Zoogdierverseniging, 2010; Dietz et al., 2011]:

- Laatvlieger
- Meervleermuis (exclusief winterverblijfplaatsen [Zoogdierverseniging, 2010])
- Ruige dwergvleermuis (exclusief kraamverblijfplaats [Zoogdierverseniging, 2010])
- Gewone dwergvleermuis

Winterverblijfplaatsen van de Meervleermuis zijn in Nederland goed geïnventariseerd, waardoor nagenoeg alle locaties bekend zijn en 'verdachte' locaties in kaart zijn gebracht. Deze bevinden zich niet binnen deze deellocatie. Het voorkomen van winterverblijfplaatsen in deellocatie 1 wordt daarom uitgesloten.

De Gewone grootoorvleermuis verblijft in gebouwen uitsluitend in dakconstructies van zolders in hoge gebouwen, zoals kerken [Dietz et al., 2011]. Dergelijke ruimtes zijn niet aanwezig op deze planlocatie. Het voorkomen van de Gewone grootoorvleermuis in het plangebied wordt daarom uitgesloten.

Verblijfplaatsen in bomen

Centraal in deze planlocatie en daarbuiten (langs de watergang in het noorden en de lijnvormige bosschage die de oostgrens vormt met de golfbanen) staan bomen met een omvangrijke stamdiameter. Deze zijn geschikt als verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen. Deze bomen hebben stamdiameters van ten minste 30 centimeter breed en hebben gaten en holten die geschikt zijn als verblijfplaatsen voor vleermuizen. Het gaat hierbij om de volgende type verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuissoorten [Dietz, 2011]:

- Watervleermuis: kraam-, zomer- en/of paarverblijfplaatsen
- Rosse vleermuis: winter-, kraam-, zomer- en/of paarverblijfplaatsen
- Ruige dwergvleermuis: zomer- en paarverblijfplaats

De soorten Bosvleermuis, Franjestaart en Gewone grootoorvleermuis zijn typische bewoners van bomen in (omvangrijke/oude) bossen [Dietz, 2011]. Gezien de geringe omvang van de bosschage wordt het voorkomen van verblijfplaatsen van deze soorten uitgesloten.

Foerageergebied en vliegroutes

De vleermuissoorten Meervleermuis, Watervleermuis, Ruige dwergvleermuis, Gewone dwergvleermuis en in mindere mate de Laatvlieger gebruiken op hun vliegroutes lijnvormige elementen in het landschap om zich te oriënteren, zoals bomenrijen en watergangen [Zoogdierverseniging, 2010; Dietz et al., 2011].

Rondom het schoolgebouw zijn verschillende groenstructuren aanwezig. Deze zijn geschikt als vliegroute. De bomenrij langs het fietspad net buiten deze onderzoekslocatie vormt onderdeel van een potentiële vliegroute naar het Schollebos. Het Schollebos wordt door de genoemde

vleermuissoorten gebruikt als foerageergebied. De bomenrij in deze deellocatie vorm een potentiële belangrijke vliegroute naar dit foerageergebied.

De bomen in het plangebied en haar omgeving zijn geschikt als foerageergebied voor de Watervleermuis, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis en Gewone dwergvleermuis. De Gewone grootovleermuis foerageert in bos(rijke omgeving). Een functie als foerageergebied voor deze soort wordt daarom niet toegeschreven aan het plangebied.

2.5.2 Locatie ‘s-Gravenweg tennispark’

Verblijfplaatsen

Het enige gebouw binnen deze locatie is de voormalige kantine. Deze bestaat volledig uit een houten constructie met punt daken. Deze daken hebben een bekleding van dakleer. Geconstateerd is dat er geen vliering aanwezig is. De wanden van de kantine bestaan uit geïsoleerde houten panelen. Het gebouw is vanwege bovenstaande niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.

De bomen die rond de watergang buiten het plangebied staan zijn niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De bomen zijn hiervoor te gering van omvang. Aan de andere zijde van de bosschage loopt een verlichte weg. Door deze verlichting zijn deze bomen ook niet geschikt als verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten. Een functie als paarlocatie van de Ruige dwergvleermuis voor deze bomen kan echter niet uitgesloten worden.

Foerageergebied en vliegroutes

Het complex wordt volledig omsloten door een hoge groene zoom bestaande uit heesters en bomen. Hierdoor ontstaat een besloten deel welke uitermate geschikt is om als foerageergebied te dienen voor de Meervleermuis, Watervleermuis, Ruige dwergvleermuis, Gewone dwergvleermuis en in mindere mate de Laatvlieger (zie paragraaf 2.5.1). Deze bomenrij is tevens geschikt als vliegroute voor Watervleermuis, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis en Gewone dwergvleermuis (zie paragraaf 2.5.1).

2.5.3 Locatie ‘Oeverrijk’

Verblijfplaatsen

Op deze locatie zijn geen panden aanwezig. Het voorkomen van verblijfplaatsen voor gebouwbewonende soorten is daarom uitgesloten.

In het plangebied staat één boom. Deze heeft een diameter van circa 50 centimeter. Door de geïsoleerde locatie van deze boom is deze ongeschikt als verblijfplaats voor boombewonende soorten, met uitzondering voor de Ruige dwergvleermuis. De boom staat langs een doorlopende watergang die geschikt is als vliegroute voor de Ruige dwergvleermuis. Door haar locatie langs deze watergang is de boom geschikt als paarlocatie voor deze vleermuissoort.

Op basis van eerder nader onderzoek naar vleermuizen door Tauw in 2010 en 2012 nabij deze watergang wordt uitgesloten dat deze in gebruik is als vliegroute voor de Ruige dwergvleermuis. Een functie als paarlocatie voor deze boom voor de Ruige dwergvleermuis wordt daarom uitgesloten.

Foerageergebied en vliegroutes

Het hele gebied bestaat uit weiland met sloten. Aan de randen zijn verschillen groenstructuren aanwezig. Deze zijn geschikt als vliegroute en kunnen als foerageergebied dienen.

2.6 Vogels

De soortgroep vogels heeft in de Flora- en faunawet een bijzondere status: alle broedende vogels, hun broedplaatsen en de functionele omgeving van de broedplaatsen zijn beschermd tijdens het broeden. Tevens zijn rust- en verblijfplaatsen en de functionele omgeving van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd. Een overzicht is opgenomen in bijlage 2. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën: de nesten van categorie 1 tot en met 4 zijn jaarrond beschermd, de nesten van categorie 5 in principe alleen tijdens de broedperiode. Hierbij geldt echter dat wanneer 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden' dat rechtvaardigen, ook de nesten van categorie 5-soorten jaarrond beschermd kunnen zijn (zie ook bijlage 2).

2.6.1 Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten

Algemeen

Het voorkomen van verblijfplaatsen van vogels is in Capelle aan den IJssel redelijk goed bijgehouden door leden van de lokale natuurvereniging [SNC, 2012]. Detailwaarnemingen van de drie locatie ontbreken echter [SNC, 2012]. Door de beschikbare gegevens te combineren met het algemene verspreidingsgebied kunnen de volgende vogelsoorten uit categorie 1 tot en met 4 voorkomen in en/of nabij de planlocaties: Gierzwaluw, Huismus (beide categorie 2), Buizerd, Ransuil en Sperwer (allen categorie 4) [SNC, 2012; SOVON, 2002]. Van de Huismus zijn slechts incidentele waarnemingen nabij de planlocaties bekend. Het voorkomen van verblijfplaatsen in en nabij deze locaties wordt daarom op voorhand uitgesloten.

In en nabij de planlocaties zijn geen exemplaren van categorie 1 tot en met 4-soorten waargenomen.

Locatie 1 "s-Gravenweteringpark"

De bomen in de centrale bomenrij op de locatie en in de groene zone buiten het bouwvlak zijn geschikt als verblijfplaats voor de Buizerd, Ransuil en Sperwer (allen categorie 4). Getracht is de bomen te inspecteren op nesten. Hierbij is in een boom achter de school een nest van een Houtduif waargenomen. Dit nest is niet geschikt om voor een van de categorie 1 tot en met 4 soorten te dienen. Door het dichte bladerdak was het niet mogelijk om alle vegetatie te controleren op de aanwezigheid van nesten. Hierdoor kan niet uitgesloten worden dat deze

soorten een vaste rust- en verblijfplaats hebben in deze bomen. Het voorkomen van nesten van vogelsoorten uit categorie 1 tot en met 4 is op deze planlocatie en net daarbuiten niet uitgesloten.

De gebouwen zijn niet geschikt als verblijfplaats voor de Gierzwaluw. Geschikte gaten en holtten hiervoor ontbreken, en er is geen puntdakconstructie aanwezig.

Locatie 2 ‘s Gravenweg tennispark’

De bomen in de groene zoom rond deze locatie zijn geschikt als verblijfplaats voor de Buizerd, Ransuil en Sperwer. In deze bomen zijn tijdens het (oriënterend) veldbezoek geen nesten waargenomen. In de zomer van 2012 zijn in het oostelijke deel twee nesten van de Zwarte kraai (categorie 5-vogelsoort zonder jaarronde bescherming) waargenomen (persoonlijke waarneming ecoloog van Tauw). Hierop zijn toen geen broedende vogels aangetroffen. Deze locatie is geschikt als verblijfplaats voor de genoemde vogelsoorten uit categorie 1 tot en met 4.

De gebouwen zijn niet geschikt als verblijfplaats voor de Gierzwaluw. Hiervoor is de kantine te laag.

Het voorkomen van nesten van vogelsoorten uit categorie 1 tot en met 4 is op deze planlocatie uitgesloten. Net buiten de planlocatie zijn deze niet uit te sluiten.

Locatie 3 ‘Oeverrijk’

In de boom op deze locatie zijn geen nesten waargenomen. Ook in de zomer van 2012 zijn hierin geen nesten aangetroffen (persoonlijke waarneming ecoloog van Tauw). Gezien haar geïsoleerde locatie is deze boom ook ongeschikt als verblijfplaats voor vogelsoorten van categorie 1 tot en met 4.

De bomen rond deze locatie, zoals in de achtertuinen van de panden ten zuiden van deze planlocatie, zijn geschikt als verblijfplaats voor de Buizerd, Ransuil en Sperwer. Door het dichte bladerdak van de bomen was het niet mogelijk om alle vegetatie te controleren op de aanwezigheid van nesten. Hierdoor kan niet uitgesloten worden dat deze soorten een vaste rust- en verblijfplaats hebben in deze bomen. Voor deze soorten kan de locatie ook fungeren als foerageergebied.

Het voorkomen van nesten van vogelsoorten uit categorie 1 tot en met 4 is op deze planlocatie uitgesloten. Net buiten de planlocatie zijn deze niet uit te sluiten.

2.6.2 Categorie 5-vogelsoorten

De planlocaties liggen in het algemene verspreidingsgebied van de volgende categorie 5 vogelsoorten die op de Rode Lijst staan, of waarvan de aantalsontwikkeling over het afgelopen decennium wel een negatieve trend hebben: Blauwe reiger, Bosuil, Groene specht, Spreeuw en

Torenavalk. Blauwe reigers zijn koloniebroeders [SOVON, 2002]. Het voorkomen van kolonies van de Blauwe reiger in Capelle aan den IJssel is niet bekend [SNC, 2012]. Hun voorkomen wordt daarom uitgesloten in en nabij de planlocaties.

De bosschages in en nabij locatie 1, en bij locaties 2 en 3 zijn geschikt voor verblijfplaatsen van al de soorten Bosuil, Groene specht, Spreeuw en Torenavalk. Voor de Torenavalk is het nest van de Zwarte kraai bij locatie 2 geschikt als verblijflocaatie [SOVON, 2012]. De panden van deze locaties zijn niet geschikt als verblijfplaatsen van de Torenavalk vanwege hun geringe hoogte [SOVON, 2012].

Voor de andere soorten die zijn opgenomen als categorie 5-vogelsoorten, zijn geen specifieke zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden op te voeren. Verblijfplaatsen van deze soorten genieten daarom geen jaarronde bescherming. Deze soorten worden in het vervolg van het rapport benoemd als 'algemene broedvogels'.

Door de lokale natuurvereniging zijn recentelijk voorzieningen opgehangen ten bate van de ontwikkeling van verblijfplaatsen van de Huiszwaluw (categorie 5) aan panden aan de Bermweg [SNC, 2012]. Deze locaties zijn nu daadwerkelijk in gebruik als broedlocatie voor deze soort. Voor deze soort zijn geen specifieke zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden op te voeren. In het vervolg van deze toetsing wordt deze soort daarom ook als algemene broedvogel gezien.

2.6.3 Algemene broedvogels locatie 's-Gravenweteringpark, 's-Gravenweg tennispark en Oeverrijk

De bosschages, bomen en de oevers in en nabij alle planlocaties zijn geschikt als broedlocaties voor algemene broedvogelsoorten.

2.7 Amfibieën

Verspreidingsgegevens tonen aan dat het plangebied buiten het verspreidingsgebied van (strikt) beschermde amfibieënsoorten ligt [Herder et al., 2010; NEM, 2011; NVC, 2012]. De Rugstreeppad is in het verleden in twee kilometerhokken ten oosten van de onderzoekslocatie aangetroffen. Hier ligt het poldergebied 'Hitland', waar de soort langs de 's-Gravenweg is waargenomen [SNC, 2012].

Via groene verbindingen en watergangen is de omgeving van de planlocaties door de Rugstreeppad te bereiken. Hierbij fungeren wegen, watergangen met rechte beschoeiing en bebouwing als barrières waardoor het bereiken van Capelle aan den IJssel door migrerende rugstreeppadden nagenoeg voorkomen wordt. Bij inventarisaties naar amfibieën in paddenpoelen tussen de planlocaties en Hitland is de soort niet aangetroffen [SNC, 2012]. Op basis van bovenstaande wordt aangenomen dat de soort zich niet heeft verplaatst tot nabij de planlocaties.

Het voorkomen van de Rugstreeppad in en nabij de planlocaties wordt daarom uitgesloten.

2.8 Reptielen

Voor reptielen geldt dat zij gebonden zijn aan specifieke biotopen als (stuif)zanden, heideterreinen en (broek)bossen. Stedelijk gebied biedt op voorhand geen geschikte biotoop voor reptielen. Het plangebied ligt buiten het algemene verspreidingsgebied van deze soorten. De aanwezigheid van reptielen en effecten hierop worden daarom uitgesloten.

2.9 Vissen

Uit verspreidingsgegevens blijkt dat de Kleine modderkruiper en de Marmergrondel (beide tabel 2-soorten) kunnen voorkomen binnen de planlocaties [Strijk et al., 2010; NVC, 2012]. Het voorkomen van andere (strikt) beschermde vissensoorten in de planlocaties, zoals de Bittervoorn (tabel 3-soort), wordt uitgesloten op basis van hun algemene verspreidingsgebied.

Binnen het plangebied zijn veel sloten aanwezig. Het voorkomen van beschermde vissensoorten in het plangebied kan op voorhand niet worden uitgesloten.

2.9.1 Locatie ‘s-Gravenweteringpark’

Aan de achterzijde van de locatie zijn diverse sloten aanwezig. De aanwezigheid van de Kleine modderkruiper (tabel 2-soort) in deze sloten is niet uit te sluiten.

2.9.2 Locatie ‘s-Gravenweg tennispark’

Er zijn geen sloten aanwezig op locatie. Wel bevindt zich rondom de locatie brede watergangen. Deze sloten vallen buiten het te bebouwen oppervlak. De aanwezigheid van beschermde vissoorten binnen de invloedssfeer van het voornemen kan worden uitgesloten.

2.9.3 Locatie ‘Oeverrijk’

In het gebied zijn vele sloten aanwezig tussen het ruige grasland. Deze zijn geschikt als biotoop voor de Kleine modderkruiper (tabel 2-soort). Deze soort is tijdens soortgericht onderzoek in 2003 op deze locatie aangetroffen [RBOI, 2003].

2.10 Dagvlinders en libellen

Diverse dagvlinders en libellen hebben in de Flora- en faunawet een beschermde status. Op basis van verspreidingsgegevens worden binnen of nabij het plangebied, geen beschermde dagvlinders en libellen verwacht. Hoewel voor de genoemde soortgroepen nooit volledig uit te sluiten is dat een beschermd exemplaar zich in of nabij het plangebied ophoudt, zal er gezien de omvang en het karakter van de ingreep, en de afwezigheid van geschikt biotoop, geen negatief effect op populaties van beschermde dagvlinders en libellen optreden.

2.11 Overige ongewervelden

Als ongewervelden zijn in de Flora- en faunawet naast dagvlinders en libellen ook enkele kevers (Vliegend hert, Brede geelrandwaterroofkever, Gestreepte waterroofkever, Heldenbok, Juchtleerkever), weekdieren (Bataafse stroommossel, Platte schijfhoren) en een kreeftachtige (Rivierkreeft) beschermd door de Flora- en faunawet. De planlocaties liggen alleen in het algemene verspreidingsgebied van de Platte schijfhoren [Boesveld et al., 2011]. Deze soort komt in Nederland voor in overwegend ondiepe, onbeschaduwde wateren met een uitbundige onderwatervegetatie [Boesveld et al., 2011].

2.11.1 Locatie 's-Gravenweteringpark'

De sloten aan de randen van deze locatie zijn mogelijk geschikt voor de Platte schijfhoren. De oevers hebben op enkele locaties een rijke begroeiing. Daarnaast zijn niet alle oevers beschaduwd. De aanwezigheid van de Platte schijfhoren kan hier niet worden uitgesloten.

2.11.2 Locatie 's-Gravenweg tennispark'

In de sloten rond het bouwvlak van deze locatie worden geen werkzaamheden verricht. Effecten op deze soort worden op deze locatie daarom uitgesloten.

2.11.3 Locatie 'Oeverrijk'

De watergangen die door en om deze planlocatie lopen hebben een rijke oeverbegroeiing. Deze zijn nagenoeg onbeschaduwd. De planlocatie vormt een van de laatste delen van het voormalige slagenlandschap dat decennia terug de omgeving van Capelle aan den IJssel vormde. Het voorkomen van de Platte schijfhoren kan daarom niet worden uitgesloten.

2.12 Samenvatting aanwezige tabel 2/3 soorten

Op basis van de verspreidingsgegevens uit de beschikbare literatuurbronnen en het (oriënterende) veldbezoek zijn in de onderstaande tabel de soorten weergegeven, waarvan verwacht wordt dat deze in of in de nabije omgeving van het plangebied voor kunnen komen. In de tabel zijn de zwaarder beschermde soorten opgenomen (Flora- en faunawet tabel 2 en 3). De licht beschermde soorten (tabel 1) waarvoor veelal een vrijstelling geldt zijn niet genoemd. Rode Lijstsoorten zonder beschermde status zijn evenmin opgenomen.

Tabel 2.1 Beschermde soorten (tabel 2/3) waarvan het voorkomen in of in de nabije omgeving van het plangebied op basis van verspreidingsgegevens, veldbezoek en deskundigenoordeel niet uitgesloten kan worden.

Soortgroep	Soorten planlocatie	Locatie nummer
Flora	Brede orchis en de Rietorchis (beide tabel 2-soorten)	Locatie 1
Broedvogels, <i>tijdens broedseizoen</i>	Verschillende soorten	Niet van toepassing
<i>Broedvogels, vaste verblijfplaatsen</i>	Buizerd, Ransuil en Sperwer (allen categorie 4-vogelsoorten), Bosuil, Groene specht, Spreeuw en Torenvalk (allen categorie 5-vogelsoorten met jaarronde bescherming)	In locatie 1 en nabij locaties 1, 2 en 3
<i>Vleermuizen</i>	<i>Winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen:</i> Laatvlieger, Meervleermuis, Watervleermuis, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis, en Gewone dwergvleermuis (allen tabel 3-soorten)	Locatie 1 (zie 2.5.1 voor combinaties soorten - type verblijfplaatsen)
	<i>Paarverblijfplaats:</i> Ruige dwergvleermuis (tabel 3-soort)	Locatie 2
	<i>Foerageergebied en vliegroutes:</i> Meervleermuis, Watervleermuis, Ruige dwergvleermuis, Gewone dwergvleermuis Laatvlieger (allen tabel 3-soorten)	Alle locaties
Vissen	Kleine modderkruiper (tabel 2-soorten)	Locaties 1 en 3
Overige ongewervelden	Platte schijfhoren (tabel 3-soort)	Locaties 1 en 3

De Flora- en faunawet gaat uit van het voorzorgsbeginsel en stelt dat een overtreding van verbodsbepalingen *met zekerheid* moet kunnen worden uitgesloten. Uitsluitel is alleen mogelijk op basis van voldoende en actuele gegevens. Wanneer negatieve effecten op soorten mogelijk zijn, en wanneer op basis van het (oriënterend) veldbezoek of actuele verspreidingsgegevens niet met zekerheid vast te stellen is of een soort aanwezig is, is daarom nader onderzoek naar de aanwezigheid van deze soorten noodzakelijk. Ook bij het aanvragen van een eventuele

ontheffing dient de aanwezigheid van de betreffende soort aangetoond te worden. Hierbij geldt een 'omgekeerde bewijslast' waarbij de initiatiefnemer verantwoordelijkheid draagt.

3 Toetsing Flora- en faunawet

In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op de vragen: In welke mate worden door de Flora- en faunawet beschermde soorten planten of dieren door de beoogde activiteiten beïnvloed wanneer zij daadwerkelijk voorkomen in en nabij de ontwikkellocaties en is nader onderzoek noodzakelijk om hun voorkomen of afwezigheid aan te tonen?

3.1 Inleiding

In en nabij de deelplanlocaties is het voorkomen van (strikt) beschermde soorten niet uit te sluiten. Uitsluitend wanneer deze soorten daadwerkelijk aanwezig zijn in en/of nabij de deelplanlocaties en bij de uitvoering van het bestemmingsplan negatieve effecten op deze soorten niet uit te sluiten zijn, is er sprake van overtreding van de Flora- en faunawet. Alvorens te kunnen spreken over een overtreding van de Flora- en faunawet door het voornemen dient door ecologisch onderzoek het daadwerkelijke voorkomen van (strikt) beschermde soorten in en/of nabij de deelplanlocatie aangetoond dan wel uitgesloten te worden.

In dit hoofdstuk wordt een toetsing aan de Flora- en faunawet uitgevoerd aan de soorten die mogelijk voor kunnen komen in en/of nabij de planlocaties. Hieruit kan blijken dat wanneer een (strikt) beschermde soort in of nabij een planlocatie aanwezig is negatieve effecten van het voornemen alsnog op voorhand al uit te sluiten zijn. Ecologisch onderzoek naar het mogelijke voorkomen van de betreffende soort op die locatie is dan niet meer noodzakelijk. Pas wanneer in de huidige fase van het bestemmingsplanvorming negatieve effecten niet uit te sluiten zijn, is nader onderzoek naar het voorkomen van soorten noodzakelijk om de effecten van het voornemen nader te kunnen bepalen. In tabel 3.1 is een overzicht gegeven van de soorten waarnaar alleen middels nader onderzoek effecten nader bepaald kunnen worden.

Tabel 3.1 Locaties waar ecologisch onderzoek noodzakelijk is naar (strikt) beschermde soorten om effecten nader te kunnen bepalen

Soortgroep	Soorten	Planlocatie
Flora	Brede orchis en de Rietorchis (beide tabel 2-soorten)	Locatie 1: 's-Gravenweteringpark
Broedvogels, met jaarrond beschermde verblijfplaatsen	Buizerd, Ransuil en Sperwer (allen categorie 4-vogelsoorten), Bosuil, Groene specht, Spreeuw en Torenavalk (allen categorie 5-vogelsoorten met jaarronde bescherming)	Locatie 1: 's-Gravenweteringpark
Vleermuizen	Winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen en vliegroutes: Laatvlieger, Meervleermuis, Watervleermuis, Rosse vleermuis, Ruige	Locatie 1: 's-Gravenweteringpark

Soortgroep	Soorten	Planlocatie
	dwergvleermuis, en Gewone dwergvleermuis (allen tabel 3-soorten)	
Vissen	Kleine modderkruiper en Marm grondel (beide tabel 2-soorten)	Locatie 1: 's-Gravenweteringpark Locatie 3: Oeverrijk
Ongewervelden	Platte schijfhoren (tabel 3-soort)	Locatie 1: 's-Gravenweteringpark Locatie 3: Oeverrijk

3.2 Toetsing effecten op potentieel aanwezige soorten

In het vorige hoofdstuk is beschreven in hoeverre dier- en plantensoorten daadwerkelijk op de ontwikkellocaties kunnen voorkomen en/of in hoeverre het voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen. In deze paragraaf is getoetst of het beoogde voornemen een effect kan hebben op de verwachte aanwezige beschermde soort(en). De andere soortgroepen worden in dit hoofdstuk dan ook verder buiten beschouwing gelaten.

De Flora- en faunawet gaat uit van het voorzorgsbeginsel en stelt dat effecten *met zekerheid* moeten kunnen worden uitgesloten. Wanneer effecten mogelijk zijn, en wanneer op basis van het oriënterend veldbezoek of actuele verspreidingsgegevens niet met zekerheid vast te stellen is of een soort aanwezig is, kan daarom nader onderzoek noodzakelijk zijn.

De bescherming van inheemse dier- en plantensoorten is vastgelegd in de Flora- en faunawet. De wet maakt onderscheid in drie categorieën beschermde soorten namelijk:

- Tabel 1-soorten: De meest algemene, niet bedreigde soorten. Voor deze soorten geldt een vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig gebruik of beheer en onderhoud;
- Tabel 2-soorten: Beschermde soorten. Hiervoor geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig gebruik of beheer en onderhoud mits wordt gehandeld volgens een geaccordeerde en door de initiatiefnemer onderschreven gedragscode;
- Tabel 3-soorten: Strikt beschermde soorten waaronder de Habitatrichtlijnsoorten en een selectie van bedreigde soorten

In de Flora- en faunawet is tevens een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Een nadere beschrijving van de Flora- en faunawet is opgenomen in bijlage 2.

3.2.1 Flora

Het vergraven van oevers en het verwijderen van andere vegetatie kan negatieve effecten op de Brede orchis en de Rietorchis hebben wanneer deze daadwerkelijk voorkomen in deellocatie 1.

Het beschadigen van exemplaren en/of vernietigen van standplaatsen houdt een overtreding van artikel 8 van de Flora- en faunawet in.

Nader onderzoek naar het voorkomen van de Brede orchis en de Rietorchis op locatie 1 is noodzakelijk. Dit dient voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd te worden. Nader onderzoek naar vaatplanten vindt idealiter plaats in de bloeiperiode van deze soorten (juni-juli). Op basis van de resultaten van dit nader onderzoek kunnen eventueel mitigerende maatregelen opgesteld worden waarmee negatieve effecten uitgesloten kunnen worden.

Bij de aanwezigheid van deze beschermde vaatplaten wordt overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen door bij de werkzaamheden gebruik te maken van een door het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie goedgekeurde gedragscode.

3.2.2 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

De sloop van gebouwen en de kap van de centralebomenrij op locatie 1 heeft mogelijk negatieve effecten op verblijfplaatsen van de Laatvlieger, Meervleermuis, Watervleermuis, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis en Gewone dwergvleermuis (zie paragraaf 2.5.1 voor combinatie soorten en type verblijfplaatsen). Door bomen te kappen nabij verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen deze verblijfplaatsen ook ongeschikt raken.

Aantasting van verblijfplaatsen van vleermuizen betekent een overtreding van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Verwonding en/of sterfte van deze vleermuizen die zich in verblijfplaatsen bevinden is een overtreding van artikel 8 van de Flora- en faunawet in. Alvorens te spreken over een overtreding van de Flora- en faunawet dient inzichtelijk te worden gemaakt of vleermuizen daadwerkelijk voorkomen op en nabij planlocatie 1.

Voorafgaande aan de werkzaamheden is nader onderzoek naar het voorkomen van verblijfplaatsen voor vleermuizen in planlocatie 1 noodzakelijk. Dit soortgericht onderzoek wordt uitgevoerd in de periode van april tot en met september. Op basis van de resultaten van dit nader onderzoek kunnen eventueel mitigerende maatregelen opgesteld worden waarmee negatieve effecten uitgesloten kunnen worden. Geacht wordt dat de gunstige staat van instandhouding van de lokale vleermuispopulaties door het nemen van mitigerende maatregelen niet aangetast wordt.

De bomen in de groene zoom net buiten locaties 1 en 2 zijn geschikt als verblijfplaatsen van Watervleermuis, Rosse vleermuis en Ruige dwergvleermuis. Deze bomen worden binnen het voornemen niet gekapt. Indirecte negatieve effecten op deze potentiële verblijfplaatsen kunnen uitgesloten worden mits tijdens de werkzaamheden en bij de toekomstige inrichting alleen kunstmatige verlichting gebruikt wordt die niet deze bomen beschijnt. Dit kan gerealiseerd worden

door armaturen van kunstmatige verlichting naar beneden en richting het plangebied (en dus van de bomen af) af te stellen, waardoor alleen het plangebied beschenen wordt.

Vliegroutes

De centrale bosschage van deellocatie 1 is potentieel geschikt als vliegroute voor vleermuizen die mogelijk een verblijfplaats hebben in het gebouw van locatie 1 en haar omgeving. Ter hoogte van de centrale bosschage is in het bestemmingsplan de aanduiding 'bouwvlak' weergegeven. Indien deze bomenrij (direct dan wel indirect) wordt aangetast, dient nader onderzocht te worden of deze bomenrij daadwerkelijk deze functie als vliegroute voor vleermuizen heeft.

De bomenrij net buiten deelplangebied 1 is potentieel van grote waarde voor vleermuizen die van en naar het foerageergebied in het Schollebos vliegen. De bomen net buiten locaties 2 en 3 zijn geschikt als foerageergebied en vliegroute voor vleermuissoorten. Deze bomen blijven binnen het voornemen onaangetast. Indirecte negatieve effecten op foerageergebied zijn uitgesloten, mits tijdens de werkzaamheden en bij de toekomstige inrichting alleen gebruikt gemaakt wordt van kunstmatige verlichting die alleen de ontwikkellocatie beschijnt. De wijze om deze effecten te voorkomen is reeds hierboven beschreven.

3.2.3 Vogels

Jaarrond beschermde soorten

De kap van de bomen in locatie 1 zijn geschikt voor verblijfplaatsen van de Buizerd, Ransuil en Sperwer (allen categorie 4-vogelsoorten), Bosuil, Groene specht, Spreeuw en Torenvalk (allen categorie 5-vogelsoorten met jaarronde bescherming). Wanneer uit nader onderzoek blijkt dat deze soorten daadwerkelijk aanwezig zijn, kan de kap van de bomen leiden tot de vernietiging van hun jaarrond beschermde verblijfplaats. Dit zou een overtreding van artikel 11 van de Flora- en faunawet vormen.

Het voorkomen van verblijfplaatsen van Buizerd, Ransuil, Sperwer, Bosuil, Groene specht, Spreeuw en Torenvalk in locatie 1 dient in het broedseizoen voorafgaande aan de werkzaamheden met zekerheid te worden vastgesteld. De uitvoeringsperiode van nader onderzoek naar jaarrond beschermde verblijfplaatsen van deze vogels vindt plaats in de broedperiode van de betreffende soort. Globaal loopt deze periode van 1 januari tot en met 20 juli, maar deze verschilt per genoemde soort [van Dijk & Boele, 2011].

Nabij locatie 1, 2 en 3 blijven bomen die geschikt zijn voor vaste verblijfplaatsen van de Buizerd, Ransuil, Sperwer, Bosuil, Groene specht, Spreeuw en/of Torenvalk onaangetast. De verstoring door de aanwezigheid van mensen, geluid en trillingen op deze locaties zal in de gebruiksfase niet hoger zijn dan in de huidige situatie. Reeds is al enige vorm van gewinning door deze soorten opgetreden, bijvoorbeeld door de aanwezigheid van mensen en geluid bij de tennisbanen van locatie 2 en/of de achtertuinen bij locatie 1 en 3. Hierdoor worden negatieve effecten in de

toekomstige situatie op mogelijk verblijfplaatsen nabij locaties 2 en 3 uitgesloten. Daarnaast wordt ook aangenomen dat deze bomen in de toekomstige situatie niet meer verlicht worden dan in de huidige situatie het geval is (zie 3.2.2)

Het ten uitvoering brengen van de werkzaamheden in locaties 2 en 3 dient wel gezien te worden als een voor deze vogelsoorten verstorende activiteit. De werkzaamheden voor de realisatie van het voornemen dienen daarom buiten de broedperiodes van de genoemde soorten plaats te vinden. Globaal loopt deze periode van 1 januari tot en met 20 juli, maar deze verschilt per genoemde soort [van Dijk & Boele, 2011]. Deze periode kan korter worden wanneer door nader onderzoek bij deze locaties het voorkomen van de genoemde vogelsoorten uitgesloten wordt.

Algemene broedvogelsoorten

Alle broedende vogels, hun broedplaatsen en de functionele omgeving van de broedplaatsen zijn beschermd tijdens de broedperiode. Tevens zijn rust- en verblijfplaatsen en de functionele omgeving van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën: de nesten van categorie 1 tot en met 4 zijn jaarrond beschermd, de nesten van categorie 5 in principe alleen tijdens de broedperiode. Hierbij geldt echter dat wanneer 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden' dat rechtvaardigen, ook de nesten van categorie 5 soorten jaarrond beschermd kunnen zijn (zie ook bijlage 2).

Sloop van gebouwen en verwijderen van bomen en struiken dienen gezien te worden als een voor vogels verstorende activiteit en dienen daarom buiten het vogelbroedseizoen gestart te worden of te worden uitgevoerd.

Door het tijdig uitvoeren van sloop van gebouwen en verwijderen van bomen en struiken kan het plangebied onaantrekkelijk gemaakt/gehouden worden ten einde eventuele (nieuw)vestiging van beschermde soorten te voorkomen.

3.2.4 Vissen

Het voorkomen van de Kleine modderkruiper in de locaties 1 en 3 kan niet uitgesloten worden.

Het vergraven van oevers en de watergangen kan negatieve effecten hebben op deze vissoort. Het verstoren van verblijfplaatsen of exemplaren houdt een overtreding van artikel 9 en artikel 11 van de Flora- en faunawet in.

Nader onderzoek naar het voorkomen van de Kleine modderkruiper is noodzakelijk. Dit dient voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd te worden. Dit nader onderzoek kan jaarrond worden uitgevoerd, mits er geen ijsbedekking is en/of de watertemperatuur niet hoger is dan 25 °C. Op basis van de resultaten van dit nader onderzoek kunnen eventueel mitigerende maatregelen opgesteld worden waarmee negatieve effecten uitgesloten kunnen worden.

Bij de aanwezigheid van de Kleine modderkruiper wordt overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen door bij de werkzaamheden gebruik te maken van een door het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie goedgekeurde gedragscode.

3.2.5 Overige ongewervelden

Het voorkomen van de Platte schijfhoren kan niet uitgesloten worden in locaties 1 en 3. Negatieve effecten in de vorm van fysieke schade en/of sterfte zijn niet uit te sluiten. Daarnaast wordt door het vergraven van watergangen potentieel voortplantingshabitat vernietigd. Voorafgaande aan de werkzaamheden dient het voorkomen van deze soort met zekerheid vastgesteld of uitgesloten te worden.

3.3 Conclusies toetsing Flora- en faunawet

In de onderstaande tabel zijn de beschermde tabel 2 en 3-soorten uit de Flora- en faunawet opgenomen waarvan niet uitgesloten kan worden dat zij geschaad worden door de ingreep. Eventueel overtreden van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet zijn eveneens weergegeven.

Afhankelijk van de tijd tussen dit onderliggende onderzoek en van de sloop van gebouwen en verwijderen van bomen en struiken, kan een actualiserend of aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn naar de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten. Met name bij het staken van het gebruik van grond en/of bebouwing (door mensen) is de kans op (nieuw)vestiging van beschermde soorten aanwezig.

Tabel 3.1 Verbodsbepalingen die overtreden kunnen worden wanneer (strikt) beschermde soorten (tabel 2/3) daadwerkelijk voorkomen op de planlocaties

Soortgroep	Soorten planlocatie	Locatie nummer	Nader onderzoek noodzakelijk (verwijzing paragraaf)
Flora	Brede orchis en de Rietorchis (beide tabel 2-soorten)	Locatie 1	Nader onderzoek noodzakelijk (zie 3.2.1)
Vleermuizen	<i>Winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen:</i> Laatvlieger, Meervleermuis, Watervleermuis, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis, en Gewone dwergvleermuis (allen tabel 3-soorten)	Locatie 1 (zie 2.5.1 voor combinaties soorten - type verblijfplaatsen)	Nader onderzoek noodzakelijk (zie 3.2.2)
			Nader onderzoek niet

Soortgroep	Soorten planlocatie	Locatie nummer	Nader onderzoek noodzakelijk (verwijzing paragraaf)
	<i>Paarverblijfplaats:</i> Ruige dwergvleermuis (tabel 3-soort)	Locatie 2	noodzakelijk, mits bomen niet verlicht worden (zie 3.2.2)
	<i>Vliegrouetes:</i> Meervleermuis, Watervleermuis, Ruige dwergvleermuis, Gewone dwergvleermuis <i>Laatvlieger (allen tabel 3-soorten)</i>	Locatie 1 en nabij locaties 2 en 3	Nader onderzoek noodzakelijk bij locatie 1. Bij locaties 2 en 3 niet noodzakelijk, mits bomen niet verlicht worden (zie 3.2.2)
Algemene broedvogels	Verschillende soorten	Alle locaties	Niet van toepassing, mits werken buiten de broedperiode (zie 3.2.3)
Broedvogels, vaste verblijfplaatsen	Buizerd, Ransuil en Sperwer (allen categorie 4-vogelsoorten), Bosuil, Groene specht, Spreeuw en Torenavalk (allen categorie 5-vogelsoorten met jaarronde bescherming)	In locatie 1 en nabij locaties 2 en 3	Nader onderzoek noodzakelijk bij locatie 1. Bij locaties 2 en 3 uitgesloten, mits werken buiten periode 1 januari tot en met 20 juli, of uitvoeren nader onderzoek (zie 3.2.3)
Vissen	Kleine modderkruiper en Marmergrondel (beide tabel 2-soorten)	Locaties 1 en 3	Nader onderzoek noodzakelijk (zie 3.2.4)
Overige ongewervelden	Platte schijffhoren (tabel 3-soort)	Locaties 1 en 3	Nader onderzoek noodzakelijk (zie 3.2.5)

*Toelichting verbodsbepalingen tabel:

Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, vernielen, beschadigen of verwijderen van beschermde planten.

Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren.

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen.

Negatieve effecten (overtreding van Flora- en faunawet) zijn niet op voorhand uit te sluiten zonder nader onderzoek en indien geen maatregelen worden getroffen. Activiteiten die tot negatieve effecten kunnen leiden (kap van bomen, sloop en realisering van bebouwing) worden binnen het bestemmingsplan enkel toegestaan nadat een omgevingsvergunning is verkregen. Het handelen

in strijd met de Flora- en faunawet is een weigeringsgrond voor het verlenen van de omgevingsvergunning.

Overtreding van de Flora- en faunawet door negatieve effecten op tabel 2-soorten wordt voorkomen door bij de werkzaamheden gebruik te maken van een door het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie goedgekeurde gedragscode. Ook voor het werken conform een gedragscode dient bekend te zijn of en waar beschermde (tabel 2) soorten aanwezig zijn.

Voor de werkzaamheden waarbij negatieve effecten op tabel 3-soorten niet uit te sluiten zijn dient een ontheffing aangevraagd te worden. Op basis van soortgericht onderzoek dient een plan te worden opgesteld waarmee effecten worden voorkomen. Dit plan dient als basis voor deze ontheffingsaanvraag. Het verkrijgen van een ontheffing voor deze werkzaamheden wordt aannemelijk geacht aangezien door het nemen van maatregelen redelijkerwijs de gunstige staat van instandhouding van lokale populaties niet aangetast wordt. Op basis van recent verleende ontheffingsaanvragen bij vergelijkbare voornemens kan door het nemen van maatregelen aantasting van tabel 3-soorten voorkomen worden.

Daarom vormt de Flora- en faunawet geen wezenlijke belemmering voor het vaststellen van het bestemmingsplan 'Schollebos e.o.'.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Algemeen

In opdracht van de gemeente Capelle aan den IJssel heeft Tauw een toetsing uitgevoerd naar de consequenties van natuurwetgeving voor het bestemmingsplan 'Schollebos e.o.'.

4.2 Resultaten natuurtoets

4.2.1 Toetsing aan gebiedsbescherming

In het kader van de ruimtelijke onderbouwing zijn er vanuit de Natuurbeschermingswet 1998, Ecologische hoofdstructuur en het provinciale beleid omtrent belangrijke weidevogelgebieden geen belemmeringen voor de uitvoering van het bestemmingsplan 'Schollebos e.o.'.

Gezien de lokale aard van de initiatieven en de onderlinge afstanden worden negatieve effecten op beschermde gebieden niet verwacht. Effecten van het voornemen op deze gebieden zijn daarom uitgesloten. Toetsing van het bestemmingsplan aan de Natuurbeschermingswet 1998, de Ecologische Hoofdstructuur en belangrijke weidevogelgebieden is daarom niet noodzakelijk.

4.2.2 Toetsing aan soortbescherming

De soortbescherming vanuit de Flora- en faunawet levert geen wezenlijke belemmering op voor het vaststellen van het bestemmingsplan 'Schollebos e.o.'.

Het voorkomen van onderstaande (strikt) beschermde soorten is niet uitgesloten op de beoogde locaties voor de projecten 's-Gravenweteringpark en Oeverrijk. Het handelen in strijd met de Flora- en faunawet is een weigeringsgrond voor het verlenen van de omgevingsvergunning. Bij de aan te vragen omgevingsvergunning dient daarom ecologisch onderzoek bijgevoegd te worden. Hierin dienen de resultaten soortgericht onderzoek naar het voorkomen van de volgende (strikt) beschermde soorten in opgenomen te zijn.

- Vaatplanten (tabel 2-soorten)
- Vissen (tabel 2-soorten)
- Vleermuizen (tabel 3-soorten)
- Ongewervelde (tabel 3-soort)
- Broedvogels met een vaste verblijfplaats (vogelsoorten uit categorie 1 tot en met 4, en 5 met jaarrond beschermde status).

Vervolgstappen (na ecologisch onderzoek) ter bescherming van de aanwezige soorten:

Overtreding van de Flora- en faunawet door negatieve effecten op tabel 2-soorten wordt voorkomen door bij de werkzaamheden gebruik te maken van een door het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie goedgekeurde gedragscode.

Voor de werkzaamheden waarbij negatieve effecten op tabel 3-soorten niet uit te sluiten zijn dient een ontheffing aanvraagt te worden. Op basis van soortgericht onderzoek dient een plan te worden opgesteld waarmee effecten worden voorkomen. Dit plan dient als basis voor deze ontheffingsaanvraag. Het verkrijgen van een ontheffing voor deze werkzaamheden wordt aannemelijk geacht aangezien door het nemen van maatregelen redelijkerwijs de gunstige staat van instandhouding van lokale populaties niet aangetast wordt. Op basis van recent verleende ontheffingsaanvragen bij vergelijkbare voornemens kan door het nemen van onder andere de volgende mitigerende maatregelen aantasting van tabel 3-soorten voorkomen worden:

- Vleermuizen: inbouwen vleermuiskasten en/of vleermuisstenen in of tegen de gevels van de nieuwe bebouwing, plaatsen tijdelijke verblijfplaatsen nabij het plangebied, strippen van gebouwen voorafgaande aan sloopwerkzaamheden, aanpassen van het verlichtingsplan
- Ongewervelde: realisatie compenserende watergangen met geschikt habitat waaronder flauwe oevers, verplaatsen van plantmateriaal en exemplaren van de strikt beschermde soort
- Broedvogels met een vaste verblijfplaats: aanbieden compenserende verblijfplaatsen door het ophangen van nestkasten en/of nestmanden, werkzaamheden uitvoeren buiten de broedperiode van de betreffende soorten, aanpassen van het verlichtingsplan

Daarnaast geldt bij de daadwerkelijk realisatie van het bestemmingsplan de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat alle noodzakelijke handelingen redelijkerwijs worden verricht of nagelaten om te voorkomen dat nadelige gevolgen voor flora en fauna veroorzaakt worden

Gezien de stedelijke omgeving van het plangebied, de huidige ligging van beschermde natuurgebieden en het huidige verspreidingsgebied van (strikt) beschermde soorten wordt het bestemmingsplan uitvoerbaar geacht.

4.3 Suggesties voor een natuurlijke inrichting

Met de toekomstige inrichting van het plangebied zou rekening gehouden kunnen worden met natuur in algemene zin. Zo kan voor de opvang van regenwater gebruik gemaakt worden van (zak)sloten met flauwe taluds. Op deze taluds kan bij een goed beheer op de overgangszone van water naar land een bijzondere vegetatie ontwikkelen. Bovendien bieden dergelijke zones mogelijkheden voor bijvoorbeeld amfibieën en libellen.

In de nieuwe bebouwing kunnen voorzieningen gemaakt worden voor vleermuizen en vogels welke door de huidige nieuwbouwtechnieken (in algemene zin) dreigen te verdwijnen. Hierbij valt te denken aan gierzwaluwdakpannen of –muurstenen, mussenvides of het gebruik van zachte kalkrijke cementmortel ten behoeve van zeldzame (kade)muurplanten.

Ten aanzien van verlichting kan vooraf een verlichtingsplan opgesteld worden waarbij rekening wordt gehouden met natuurwaarden.

5 Literatuur

[Stichting Anemoon, 2008]

Inhaalslag Verspreidingsonderzoek. Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2008. Platte schijfhoren Anisus vorticulus. Documentnummer 200-13. Bennebroek, juni 2009.

[Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay., I. Wynhoff en De Vlinderstichting, 2006]

De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna deel 7, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

[Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992]

Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[Boesveld, A., Gmelig Meyling A.W., Van Lente I., 2011]

Verspreidingsonderzoek Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Platte schijfhoren Anisus vorticulus. Resultaten van het inventarisatiejaar 2010. STICHTING ANEMOON

[Bureau Waardenburg, 2007]

Beschermde soorten Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, Uitwerking gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen. Opgesteld door drs. F.L.A. Brekelmans, ing. L.S.A. Anema, drs. C. Heunks en R. van Eekelen. Rapport nummer 07-052

[Creemers, R.C.M. en J.J.C.W. van Delft (RAVON), 2009]

De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden. KNNV Uitgeverij, Utrecht, 2009, ISBN 978-9050-113007.

[Van Diepenbeek, A. & Van Delft, J., 2006]

Het waarnemen van amfibieën en reptielen. Stichting RAVON, Nijmegen.

[Dijkstra, K.D. B., V.J. Kalkman, R. Ketelaar & M.J.T. van der Weide, 2002]

De Nederlandse Libellen (Odonata), Nederlandse fauna 4. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

[Dietz, C., Von Helveren, O. 2011]

Vleermuizen, alle Soorten Van Europa En Noordwest-Afrika, Tirion natuur

[Van Dijk A.J. & Boele A. 2011]

Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON Vogelonderzoek, Nederland, Nijmegen.

[EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, 2007]

Waarnemingenverslag 2007. Dagvlinders, libellen en sprinkhanen. Uitgegeven door EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.

[Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers R, 2009]

Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2008. Stichting RAVON, Nijmegen. Rapport 2009-03

[Limpens H., K. Mostert & W. Bongers, 1997]

Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[LNV, Dienst Regelingen, 2009]

Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Inclusief Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen, en Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Kenmerk ffw2009.corr.046. 25 augustus 2009.

[Ministerie van LNV, VROM en de provincies, 2007]

Spelregels EHS, Spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in de EHS. Een gezamenlijke uitwerking van rijk en provincies. Ministeries van LNV en VROM en de provincies.

[Stichting Natuurvrienden Capelle, 2012]

Informatie aangaande het voorkomen van (strikt) beschermde soorten verkregen van Stichting Natuurvrienden Capelle bij het startoverleg d.d. 20 september 2012 op het gemeentehuis van Capelle aan den IJssel, tijdens het oriënterend veldbezoek en per e-mail.

[SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002]

Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000 – Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.

[Struijk, R., Kranenbarg J., & de Bruin, J., 2010]
Verspreidingsonderzoek vissen 2009. RAVON.

[SynBioSys, 2011]
Syntaxonomisch Biologisch Systeem, Wageningen UR, informatiesysteem van plantengemeenschappen (soortenlijst, vegetatieopname, tabel) op basis van informatie uit het Landelijke Vegetatie Databank (LVD), in beheer bij Alterra.

[Twisk, P., Van Diepenbeek, A. & Bekker, J.P., 2010]
Veldgids Europese zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

[Weeda, E.J., Westra, R., Westra, CH. & Westra, T., 2003]
Nederlandse oecologische FLORA. Wilde planten en hun relaties 1 tot en met 5. KNNV Uitgeverij/IVN.

[Zoogdierverseniging, 2010]
Cursus Vleermuizen en planologie, o.l.v. Herman Limpens, Zoogdierverseniging. Jaargang 2010, oktober.

Internetbronnen

[Kadaster, 2012]
Website met historische kaarten. <http://watwaswaar.nl/#Vs-V2-8-1-1v-1-3Bwe-24iC>. Laatst bezocht op 7 augustus 2012.

[MINEL&I, 2012]
Website van het Ministerie van Economie, Landbouw en Innovatie met soortbeschrijving van visensoorten. <http://mineleni.nederlandsesoorten.nl/get?alias=eleni.db>. Laatst bezocht op 9 augustus 2012

[Waarneming.nl, 2012]
Uitsluitend gevalideerde waarneming van de regio Lunetten te Utrecht door (amateur) waarnemers. www.waarneming.nl. Laatst bezocht op 4 augustus 2012

[Zoogdierverseniging, 2012]
<http://www.zoogdierverseniging.nl>. Laatst bezocht op 6 augustus 2012.

Bijlage

1

Overzichtskaart

 Planlocaties

 Belangrijk weidevogelgebied

EHS

 Bestaande natuur en prioritaire nieuwe natuur

 Ecologische verbinding

 Waternatuurgebied

0 250 500 m

06927_1000D.MXD

Bijlage

2

Toelichting natuurwetgeving

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt een groot aantal in Nederland voorkomende wilde dier- en plantensoorten. Uitgangspunt van de wet is dat aantasting van de beschermde soorten moet worden voorkomen. Wanneer dit niet mogelijk is, kan een ontheffing worden verleend door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I, voorheen LNV). De beschermde diersoorten (vogels, vissen, zoogdieren, amfibieën, reptielen, insecten, et cetera) en ongeveer 100 plantensoorten zijn te vinden in tabellen, die deel uitmaken van de Flora- en faunawet. Niet elke soort is even zwaar beschermd, er wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën namelijk:

- Tabel 1: Algemene en niet bedreigde soorten
- Tabel 2: Schaarse soorten
- Tabel 3: Meest zeldzame en bedreigde soorten

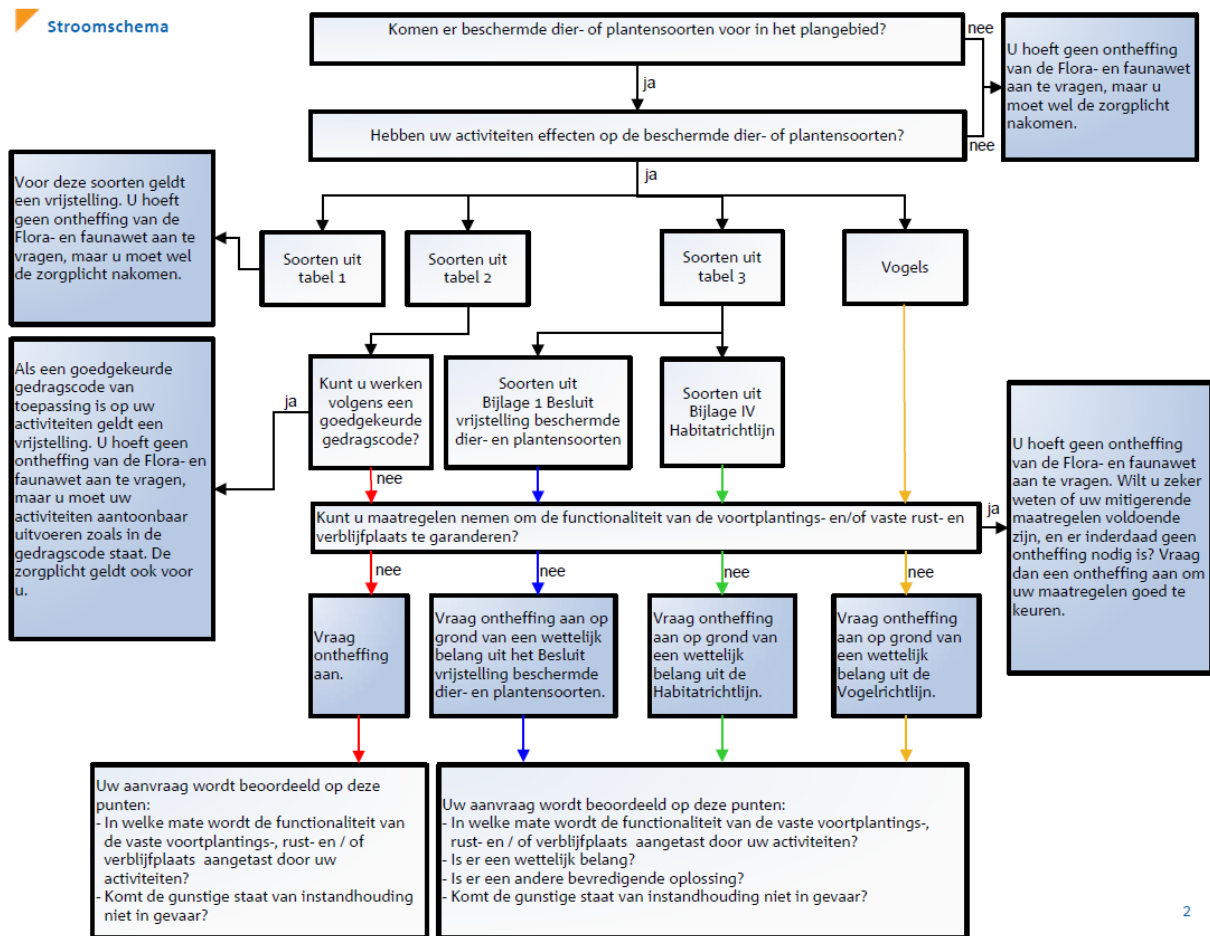
Naast deze drie groepen zijn alle broedende vogels, hun broedplaatsen én de functionele omgeving van de broedplaatsen beschermd tijdens de broedperiode. Daarnaast zijn van een aantal soorten de vaste rust- en verblijfplaatsen én de functionele omgeving jaarrond beschermd (zie *Vogels*).

De Flora- en faunawet bevat artikelen met bijbehorende verbodsbepalingen. Deze zijn weergegeven in onderstaand overzicht. Activiteiten waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden dienen voorkomen te worden, bijvoorbeeld door het treffen van mitigerende maatregelen. Indien dit niet mogelijk is, dan is het uitvoeren van een dergelijke activiteit alleen toegestaan met een ontheffing van het Ministerie van EL&I. Een mitigatieplan of ontheffing dient in het bezit te zijn voorafgaand aan de start van de uitvoeringsfase.

- Artikel 2: Zorgplicht ten aanzien van alle plant- en diersoorten, al dan niet beschermd
- Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, beschadigen of verwijderen van beschermde planten
- Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren
- Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren
- Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijf- en voortplantingsplaatsen
- Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren
- Artikel 13: Verbod: bezit van beschermde planten, dieren, eieren of producten hiervan

Bij bepaalde activiteiten en alleen voor soorten vermeld in tabel 1 geldt een vrijstellingsregeling. Voor de tabel 2- en 3-soorten is bij bepaalde activiteiten (zie onderstaand schema) ook geen ontheffing nodig wanneer deze worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van EL&I goedgekeurde en door de initiatiefnemer geaccordeerde gedragscode. Wanneer niet volgens een gedragscode gewerkt wordt en wanneer tabel 2- of 3-soorten worden aangetast, dan moeten mitigerende maatregelen genomen worden ter voorkoming van een overtreding van de verbodsbepalingen. Het verdient de aanbeveling een dergelijk mitigatieplan vooraf te laten goedkeuren door het Ministerie van EL&I (in de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag). Wanneer ook het treffen van mitigerende maatregelen niet mogelijk is, dient een ontheffing te worden aangevraagd. Onderstaand is een stroomschema opgenomen met de bepalingen wanneer een mitigatieplan of ontheffing nodig is.

Stroomschema

Stroomschema Flora- en faunawet [LNV, 2009]

Zoals weergegeven in het stroomschema, moet wanneer het treffen van mitigerende maatregelen niet mogelijk is, een ontheffing worden aangevraagd. Het verkrijgen van een ontheffing is aan strikte voorwaarden gebonden. De exacte voorwaarden verschillen afhankelijk van de beschermde status van de soort waarvoor ontheffing wordt aangevraagd.

Tabel 1-soorten (algemene en niet bedreigde soorten)

Begin 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur in het kader van de Flora- en faunawet in werking getreden. Hierin is geregeld dat een aantal algemene soorten, vanaf toen de tabel 1-soorten genoemd, bij bepaalde activiteiten verstoord mag worden zonder dat daar vooraf een ontheffing voor is verkregen. Het gaat daarbij om 'Beheer en onderhoud', 'Bestendig gebruik' en 'Ruimtelijke ontwikkeling'. Activiteiten, die binnen deze categorieën vallen, kunnen onder voorwaarden zonder ontheffing worden uitgevoerd, óók als dit schadelijke effecten heeft voor deze soorten. De zorgplicht is voor deze soorten echter onverminderd van toepassing.

Tabel 2-soorten (schaarse soorten)

Voor de tabel 2-soorten kan een mitigatieplan worden opgesteld (en goedgekeurd door het Ministerie van EL&I in de vorm van een afwijzing van een ontheffingsaanvraag) waarmee een overtreding van de verbodsbepalingen voorkomen wordt. Is dit niet mogelijk, dan kan alleen een ontheffing worden verleend indien de activiteit een 'redelijk doel' dient en er geen afbreuk wordt

gedaan aan de 'gunstige staat van instandhouding' van de soort (effecten op regionaal populatieniveau). Indien de gunstige staat van instandhouding van de soort wel in het geding komt, dienen altijd mitigerende en/of compenserende maatregelen te worden getroffen. Voor initiatiefnemers die beschikken over een door het Ministerie van EL&I geaccordeerde gedragscode die aangeeft op welke wijze rekening wordt gehouden met beschermde soorten geldt voor de tabel 2-soorten eveneens een vrijstelling.

Tabel 3-soorten (zeldzame en bedreigde soorten)

Voor de tabel 3-soorten kan door het Ministerie van EL&I eveneens een mitigatieplan worden goedgekeurd (in de vorm van een afwijzing van een ontheffingsaanvraag) waarmee een overtreding van de verbodsbepalingen voorkomen wordt. Is dit niet mogelijk, dan kan alleen een ontheffing worden verleend indien aan specifieke criteria wordt voldaan. Deze criteria zijn afhankelijk van de status van de betreffende tabel 3-soort¹

Voor tabel 3-soorten afkomstig uit bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, kan ontheffing aangevraagd worden indien er geen alternatief beschikbaar is, en op grond van wettelijke belangen uit deze AMvB. Dit zijn:

- a) *Bepalingen inzake vrij verkeer en markt van het Verdrag tot oprichting van de EG*
- b) *Bescherming van flora en fauna*
- c) *Veiligheid van het luchtverkeer*
- d) *Volksgezondheid of openbare veiligheid*
- e) *Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten*
- f) *Voorkomen van ernstige schade aan eigendom anders dan gewas, vee, bos en wateren*
- g) *Belangrijke overlast veroorzaakt door een beschermde inheemse diersoort*
- h) *Uitvoering van bestendig beheer en onderhoud in landbouw en bosbouw*
- i) *Bestendig gebruik*
- j) *Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.*

Voor tabel 3-soorten uit de bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt dat voor ruimtelijke ingrepen alleen ontheffing verleend wordt indien er geen alternatief beschikbaar is en op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn. Dit zijn:

- a) *Bescherming van wilde flora en fauna en instandhouding van de natuurlijke habitats*
- b) *Ter voorkoming van ernstige schade aan onder andere gewassen, veehouderijen, bossen en wateren*
- c) *In het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten*
- d) *Ten behoeve van onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie van soorten*
- e) *Onder strikt gecontroleerde omstandigheden vangen, plukken of in bezit hebben van soorten*

Vogels

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. De basis hiervoor vormt de Europese Vogelrichtlijn, waarin ondermeer de bescherming gereguleerd is van alle inheemse en geregeld voorkomende trekvogels, zodat deze 'kunnen voortbestaan en zich kunnen voortplanten'. Voor deze vogels is de Flora- en faunawet van kracht. De Flora- en faunawet geeft aan dat alle broedende vogels, hun broedplaatsen én de functionele omgeving van de

¹ De tabel 3-soorten kunnen verdeeld worden in twee categorieën; hetzij Bijlage 1-soorten van de bijlagen van het (AMvB) Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, of Bijlage IV-soorten van de bijlagen van de Europese Habitatrichtlijn. De aanwijzing van de eerste categorie is nationaal bepaald. Voor de tweede categorie gelden Europese verplichtingen om beschermingsmaatregelen te nemen.

broedplaatsen beschermd zijn tijdens de broedperiode. Ontheffingen voor verstoring tijdens de broedperiode worden niet verleend. Daarnaast zijn rust- en verblijfplaatsen van een aantal in Nederland kwetsbare vogelsoorten jaarrond beschermd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën, waarbij de nesten van categorie 1 tot en met 4 jaarrond beschermd zijn en categorie 5 alléén tijdens de broedperiode. Hierbij geldt echter dat wanneer 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden' dat rechtvaardigen, ook de nesten van categorie 5 soorten jaarrond beschermd kunnen zijn. Voor deze soorten is daarom vaak ook inzicht nodig in de rust- en verblijfplaatsen in het plangebied en de omgeving. De onderscheiden categorieën zijn:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, ook buiten het broedseizoen gebruikt worden als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil)
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing of biotoop zijn. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus)
3. Nesten van vogels, zijnde géén koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing zijn. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk)
4. Nesten van vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil)
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (voorbeeld: Boerenzwaluw, Groene specht en Torenvalk)

Het bevoegd gezag hanteert voor categorie 1 tot en met 4 de volgende soorten: *Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespendif en Zwarte wouw*. De vaste rust- en verblijfplaatsen en functionele leefomgeving van deze soorten zijn daardoor jaarrond beschermd. De rust- en verblijfplaatsen van de soorten van categorie 5 kunnen echter óók jaarrond beschermd zijn wanneer zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Voor deze soorten is daarom ook inzicht nodig in de aanwezige rust- en verblijfplaatsen. Voor categorie 5 hanteert het bevoegd gezag de volgende soorten: *Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiszwaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht*.

In het geval van vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels bestaat de mogelijkheid om mitigerende maatregelen te nemen, en daarmee een overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen. Hierbij is altijd een zogenaamde omgevingscheck nodig om inzicht te krijgen in de lokale omstandigheden. Het verdient de aanbeveling een dergelijk mitigatieplan vooraf te laten goedkeuren door het Ministerie van EL&I, in de vorm van een afwijzing van een ontheffingsaanvraag.

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen; artikel 2, lid 1. De tekst daarvan is als volgt: "Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, evenals voor hun directe leefomgeving. artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk

handelen achterweg te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken”.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

Over de Rode Lijst

De Rode Lijsten hebben geen wettelijke status. Soorten die op de Rode Lijst zijn geplaatst, zijn alléén beschermd als ze ook in de Flora- en faunawet als beschermde soort zijn opgenomen. Soorten kunnen op de Rode Lijst worden opgenomen wanneer zij zeldzaam zijn of wanneer de trend negatief is. Voor soorten van de Rode Lijst is niet per definitie een ontheffing vereist. Deze lijst heeft een signalerende functie en dient als een instrument ten behoeve van beleidsontwikkeling. Het zeldzamer worden van een bepaalde soort en het daarmee in een andere categorie terechtkomen, kan wel tot gevolg hebben dat een soort door de minister onder het beschermingsregime van de Flora- en faunawet wordt gebracht. Voorts geldt dat voor beschermde Rode Lijstsoorten de gunstige staat van instandhouding eerder in het geding kan zijn, waardoor eerder compenserende maatregelen kunnen worden geëist.

Bijlage

3

Detailbegrenzing locaties 1 en 2

RANDVOORWAARDEN BESTEMMINGSPAN

s-GRAVENWETERINGPARK

RANDVOORWAARDEN BESTEMMINGSPLAN TENNISBAAN LOCATIE

bouwvlak 5290m²
maximaal 1058m² bebouwd oppvl.
bebouwingspercentage 20%
3 - 6 woningen
gothoogte 4,5m
nokhoogte 11m
dakhelling 20 - 60 graden
2pp per won. op eigen terrein

openbaar gebied
50% groen
50% water

LEGENDA

- kadaster grens
- bouwvlak grens
- invloedsg gebied AvR
- uitgeefbaar grond
- uitgeefbaar water
- grond buiten plangebied
- water buiten plangebied
- bouwvlak buurkavels